

СЪДЪРЖАНИЕ

СПИСЪК НА ПРИМЕРИТЕ	8	
ПРЕДГОВОР	15	
Глава първа. СЪЩНОСТ И ЗНАЧЕНИЕ		
НА ФИНАНСОВОТО СЧЕТОВОДСТВО	17	
1.1. Счетоводството като информационна система	17	
1.2. Финансово състояние и финансови резултати	20	
1.3. Съдържание на финансовите отчети	21	
1.4. Законови изисквания за финансовото счетоводство	23	
Обобщаващи въпроси	28	
Ключови понятия и термини	29	
Глава втора. АНАЛИЗ НА СТОПАНСКИТЕ ОПЕРАЦИИ		31
2.1. Признаване, оценяване и класификация на стопанските операции	31	
2.2. Двойно записване по счетоводните сметки	34	
2.3. Отчитане на стопанските операции	39	
2.4. Съставяне на оборотна ведомост	45	
Обобщаващи въпроси	46	
Ключови понятия и термини	47	
Глава трета. ИЗМЕРВАНЕ НА ПЕЧАЛБАТА		48
3.1. Класификация на разходите и приходите	48	
3.2. Отчитане на разходите по икономически елементи	49	
3.3. Отчитане на разходите по видове дейности	52	
3.4. Отчитане на приходите от продажби и другите приходи от оперативна дейност	57	
3.5. Отчитане на финансовите разходи и приходи	64	
3.6. Отчитане на разходите и приходите за бъдещи периоди и финансиранията	68	
3.7. Признаване на разходите и приходите	69	
Обобщаващи въпроси	73	
Ключови понятия и термини	74	

Глава четвърта. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ	75
4.1. Управление на материалните запаси.....	75
4.2. Оценяване на материалните запаси.....	78
4.3. Отчитане на материалните запаси	86
Обобщаващи въпроси	94
Ключови понятия и термини	95
Глава пета. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ВЗЕМАНИЯ	97
5.1. Управление на паричните средства и вземанията	97
5.2. Оценяване и отчитане на паричните средства.....	99
5.3. Оценяване и отчитане на вземанията	102
Обобщаващи въпроси	110
Ключови понятия и термини	110
Глава шеста. ДЪЛГОТРАЙНИ АКТИВИ	111
6.1. Управление на дълготрайните активи.....	111
6.2. Оценяване на дълготрайните материални активи.....	114
6.3. Отчитане на дълготрайните материални активи.....	123
6.4. Оценяване и отчитане на нематериалните активи.....	140
Обобщаващи въпроси	145
Ключови понятия и термини	146
Глава седма. ИНВЕСТИЦИИ	149
7.1. Управление на инвестициите.....	149
7.2. Оценяване и отчитане на инвестициите	151
7.3. Отчитане на хеджирането	162
Обобщаващи въпроси	165
Ключови понятия и термини	166
Глава осма. ТЕКУЩИ ПАСИВИ	167
8.1. Управление на текущите пасиви	167
8.2. Оценяване и отчитане на задълженията към доставчици	171
8.3. Оценяване и отчитане на другите текущи пасиви	173
Обобщаващи въпроси	185
Ключови понятия и термини	186
Глава девета. НЕТЕКУЩИ ПАСИВИ И СОБСТВЕН КАПИТАЛ.....	188
9.1. Управление на нетекущите пасиви и собствения капитал.....	188
9.2. Оценяване и отчитане на нетекущите пасиви.....	191

9.3. Отчитане на собствения капитал	196
Обобщаващи въпроси	203
Ключови понятия и термини	203
Глава десета. ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ	205
10.1. Съставяне на финансови отчети	205
10.2. Отчет за приходите и разходите	207
10.3. Баланс.....	218
10.4. Отчет за паричните потоци	222
10.5. Отчет за собствения капитал	228
10.6. Приложение	231
10.7. Консолидирани финансови отчети	239
Обобщаващи въпроси	247
Ключови понятия и термини	248
Глава единайсета. АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ	250
11.1. Цели на анализа на финансовите отчети.....	250
11.2. Достоверност на финансовите отчети.....	253
11.3. Хоризонтален и вертикален анализ на финансовите отчети	258
11.4. Коефициенти за анализ на финансовите отчети.....	264
11.5. Годишен доклад за дейността	272
Обобщаващи въпроси	275
Ключови понятия и термини	276
ПРИЛОЖЕНИЯ.....	278
Приложение № 1. Видове счетоводни документи	278
Приложение № 2. Списък на Националните счетоводни стандарти	292
Приложение № 3. Списък на Международните счетоводни стандарти ...	293
Приложение № 4. Примерен сметкоплан	296
ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА.....	299

СПИСЪК НА ПРИМЕРИТЕ

Пример № 1. Връзки между съставните части на финансовия отчет	22
Пример № 2. Признаване на покупка.....	33
Пример № 3. Оценяване на актив.....	34
Пример № 4. Класификация на пасив	34
Пример № 5. Т-образна счетоводна сметка.....	38
Пример № 6. Отчитане на стопански операции	40
Пример № 7. Хронологичен регистър.....	43
Пример № 8. Главна книга.....	44
Пример № 9. Оборотна ведомост.....	46
Пример № 10. Отчитане на разходи по икономически елементи.....	51
Пример № 11. Отчитане на разходи по видове дейности	56
Пример № 12. Отчитане на приходи от продажби на продукцията.....	59
Пример № 13. Отчитане на приходи от продажби на стоки.....	61
Пример № 14. Отчитане на приходи от продажби на услуги.....	63
Пример № 15. Отчитане на други приходи от оперативната дейност	64
Пример № 16. Отчитане на финансови разходи и приходи.....	66
Пример № 17. Отчитане на разходи и приходи за бъдещи периоди.....	68
Пример № 18. Отчитане на финансираня	69
Пример № 19. Признаване на разходи.....	70
Пример № 20. Признаване на приходи	72
Пример № 21. Оборот на материалните запаси	76
Пример № 22. Ефекти от неправилни отчитания на материалните запаси върху печалбата	77
Пример № 23. Оценяване на материални запаси при придобиване.....	79
Пример № 24. Изписване на материални запаси по метода на конкретна идентификация на себестойността	80
Пример № 25. Изписване на материални запаси по метода на първа входяща – първа изходяща стойност	81
Пример № 26. Изписване на материални запаси по метода на среднопретеглената стойност	81
Пример № 27. Изписване на материални запаси по метода на последна входяща – първа изходяща стойност.....	82
Пример № 28. Изписване на материални запаси по метода на първа входяща – първа изходяща стойност при прилагане на периодичната система.....	83

Пример № 29. Оценяване на себестойността на материални запаси по метода на стандартната себестойност	83
Пример № 30. Оценяване на себестойността на материални запаси по метода „цени на дребно“	84
Пример № 31. Обезценка на материални запаси.....	85
Пример № 32. Възстановяване на обезценката на материални запаси	86
Пример № 33. Отчитане на придобиването на материални запаси чрез покупка	87
Пример № 34. Отчитане на придобиването на материални запаси чрез покупка, която е продължителен процес	88
Пример № 35. Отчитане на придобиването на материални запаси при производство над нормалния капацитет	89
Пример № 36. Отчитане на придобиването на материални запаси при производство под нормалния капацитет	90
Пример № 37. Отчитане на влагането на материални запаси в производството	91
Пример № 38. Отчитане на продажбата на материални запаси	92
Пример № 39. Отчитане на изписването на материални запаси при липси и брак	93
Пример № 40. Отчитане на обезценката и възстановяването на обезценката на материални запаси	93
Пример № 41. Оборот на вземанията от клиенти	98
Пример № 42. Ефекти от неправилни отчитания на приходите върху печалбата и вземанията	99
Пример № 43. Оценяване и отчитане на парични средства	100
Пример № 44. Обезценка на търговски вземания като процент от приходите от продажби	104
Пример № 45. Обезценка на търговски вземания според възрастовия анализ	104
Пример № 46. Оценяване и отчитане на търговски вземания.....	106
Пример № 47. Отчитане на служебен аванс.....	108
Пример № 48. Отчитане на цесия.....	109
Пример № 49. Отчитане на гаранционен депозит	109
Пример № 50. Решение за придобиване на дълготраен актив.....	112
Пример № 51. Оборот на дълготрайните активи	113
Пример № 52. Ефекти от неправилни отчитания на дълготрайните активи върху печалбата	114

Пример № 53. Оценяване на дълготраен материален актив при придобиване	116
Пример № 54. Последващи разходи за дълготраен материален актив	117
Пример № 55. Амортизация по линейния метод	119
Пример № 56. Амортизация по метода на количеството произведена продукция	120
Пример № 57. Амортизация по метода на намаляващия остатък	121
Пример № 58. Обезценка и възстановяване на обезценката на дълготраен материален актив	122
Пример № 59. Преоценка на дълготраен материален актив	123
Пример № 60. Отчитане на придобиването на дълготраен материален актив чрез покупка	124
Пример № 61. Отчитане на придобиването на дълготраен материален актив чрез покупка, която е продължителен процес	125
Пример № 62. Отчитане на строителството на дълготраен материален актив чрез възлагане	126
Пример № 63. Отчитане на строителството на дълготраен материален актив по стопански начин	127
Пример № 64. Отчитане на последващи разходи за дълготрайни материални активи	129
Пример № 65. Отчитане на амортизацията на дълготрайни материални активи	130
Пример № 66. Отчитане на обезценката и възстановяването на обезценката на дълготраен материален актив	131
Пример № 67. Отчитане на преоценката на дълготраен материален актив	133
Пример № 68. Отчитане на бракуването на дълготраен материален актив	134
Пример № 69. Отчитане на ликвидацията на дълготраен материален актив	135
Пример № 70. Отчитане на продажбата на дълготраен материален актив	136
Пример № 71. Отчитане на липсата на дълготраен материален актив	137
Пример № 72. Отчитане на дълготрайни материални активи по договор за лизинг	138
Пример № 73. Отчитане на дълготраен материален актив, придобит чрез финансиране	139

Пример № 74. Оценяване и отчитане на нематериални активи при придобиване	142
Пример № 75. Последващо оценяване на нематериални активи.....	144
Пример № 76. Коефициент цена/печалба на една акция	150
Пример № 77. Ефекти от неправилни отчитания на инвестициите върху печалбата	151
Пример № 78. Признаване на инвестиция	152
Пример № 79. Първоначално оценяване и отчитане на финансов актив, държан за търгуване.....	152
Пример № 80. Последващо оценяване и отчитане на финансов актив, държан за търгуване.....	153
Пример № 81. Отписване на финансов актив.....	153
Пример № 82. Първоначално оценяване на инвестиция, държана до настъпване на падеж.....	154
Пример № 83. Отчитане на инвестиция по себестойност	155
Пример № 84. Отчитане на инвестиция по метода на собствения капитал.....	157
Пример № 85. Последващо отчитане на финансов актив, оценяван по амортизирана стойност	158
Пример № 86. Отчитане на предоставен дългосрочен заем.....	160
Пример № 87. Отчитане на инвестиционен имот по справедлива стойност.....	161
Пример № 88. Отчитане на хеджирането	164
Пример № 89. Оборотен капитал	168
Пример № 90. Коефициент на обща ликвидност	169
Пример № 91. Оборот на задълженията към доставчици.....	170
Пример № 92. Ефекти от неправилни отчитания на пасивите върху печалбата.....	171
Пример № 93. Оценяване и отчитане на задължения към доставчици.....	172
Пример № 94. Отчитане на задължения, свързани с персонала	174
Пример № 95. Оценяване и отчитане на данъците от печалбата	179
Пример № 96. Отчитане на данъка върху добавената стойност	181
Пример № 97. Отчитане на местни данъци	182
Пример № 98. Отчитане на провизия за съдебно дело	183
Пример № 99. Отчитане на провизии за гаранции.....	184
Пример № 100. Коефициент дълг/собствен капитал	189
Пример № 101. Рентабилност на собствения капитал.....	190

Пример № 102. Коефициент за обезпечение на лихвата.....	190
Пример № 103. Отчитане на получен банков заем	191
Пример № 104. Оценяване и отчитане на получен безлихвен заем.....	192
Пример № 105. Оценяване и отчитане на облигационен заем	194
Пример № 106. Оценяване и отчитане на пасив по лизинг	195
Пример № 107. Отчитане на паричните вноски в дружество.....	197
Пример № 108. Отчитане на капитала при непълно внасяне и непарична вноска.....	198
Пример № 109. Отчитане на намаляването на капитала.....	199
Пример № 110. Отчитане на продажбата на дялове в дружество	199
Пример № 111. Отчитане на емисията на акции	200
Пример № 112. Отчитане на увеличаването на капитала	200
Пример № 113. Отчитане на изкупените собствени акции	201
Пример № 114. Отчитане на разпределянето на дивиденди.....	202
Пример № 115. Предварителен отчет за приходите и разходите при класификация на разходите по тяхната същност	211
Пример № 116. Предварителен отчет за приходите и разходите при класификация на разходите по функционално предназначение.....	212
Пример № 117. Окончателна оборотна ведомост	214
Пример № 118. Отчет за приходите и разходите според същността на разходите	216
Пример № 119. Отчет за приходите и разходите според функцията на разходите	217
Пример № 120. Баланс	221
Пример № 121. Отчет за паричните потоци по прекия метод.....	224
Пример № 122. Отчет за паричните потоци по косвения метод	227
Пример № 123. Отчет за собствения капитал	229
Пример № 124. Отчет за всеобхватния доход.....	230
Пример № 125. Приложение.....	231
Пример № 126. Консолидиран баланс към датата на придобиване	241
Пример № 127. Консолидиран баланс към датата на придобиване, с репутация	243
Пример № 128. Консолидационни процедури в периоди след придобиване.....	245
Пример № 129. Хоризонтален анализ на отчета за приходите и разходите.....	259
Пример № 130. Хоризонтален анализ на баланса.....	259

Пример № 131. Анализ на тренда	260
Пример № 132. Отчет за приходите и разходите с вертикален анализ	261
Пример № 133. Баланс с вертикален анализ	262
Пример № 134. Коефициенти за анализ на ликвидността	264
Пример № 135. Оперативен цикъл и период на финансиране	266
Пример № 136. Коефициенти за анализ на рентабилността	268
Пример № 137. Коефициенти за анализ на финансовата стабилност.....	269
Пример № 138. Коефициенти за анализ на адекватността на паричните потоци.....	270
Пример № 139. Коефициенти за анализ на пазарната сила.....	272
Пример № 140. Годишен доклад за дейността.....	273